

Trivsel blandt førsteårsstuderende under hjemsendelsen i foråret 2021

Baggrund

Mens flere analyser har målt temperaturen på de studerendes faglige og sociale trivsel under den første nedlukning i foråret 2020, er der kun i meget begrænset omfang lavet tilsvarende analyser under den langvarige nedlukning i 2021. Med dette notat belyser Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) de nystartede studerendes trivsel på videregående uddannelser under hjemsendelsen i vinteren/foråret 2021. Resultaterne sammenholdes med tilsvarende spørgeskemadata fra tidligere år for at se forskellen på studietrivslen i en tid med og uden Covid-19.

Hovedresultater

- De studerende er mindre motiverede for at studere i foråret 2021. Her er 59 % af de studerende meget motiverede for at studere, mens det i foråret 2018 gjaldt for i alt 77 % af de studerende.
- Ensomheden er steget markant blandt studerende. Næsten hver tredje studerende (31 %) kan kategoriseres som ensom under nedlukningen i foråret 2021 mod blot hver ottende (12 %) studerende i foråret 2018.
- De studerende har mindre positive og mere negative følelser om deres studie. Fx har 41 % af de studerende i foråret 2021 en optimistisk indstilling til at studere, mens det i foråret 2020 var 53 %. Og 26 % af de studerende i foråret 2021 føler frustration, når de sidder og studerer, hvilket kun gjorde sig gældende for 16 % i foråret 2020.
- Lidt flere studerende overvejer at stoppe på uddannelsen. Analysen viser, at andelen af studerende, som i foråret 2021 i høj grad overvejer at stoppe på studiet, er steget til i alt 8 % mod 6 % af de studerende i foråret 2018.

Kontakt

- Seniorkonsulent Mathias Tolstrup Wester, 3525 5675, mtw@eva.dk
- Kommunikationskonsulent Iben Munk Mortensen, 3525 4621, imm@eva.dk.

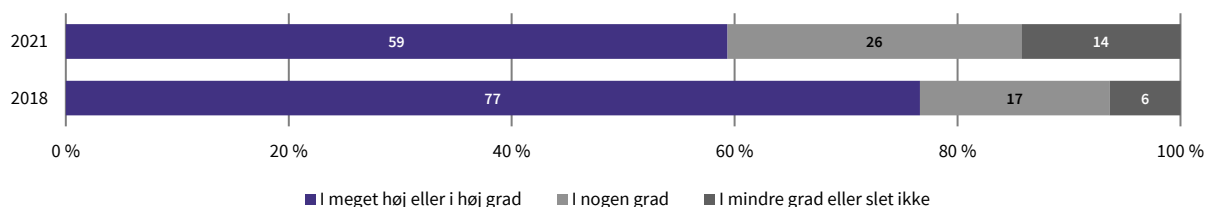
De førsteårsstuderende er mindre motiverede for at studere

Figur 1 viser, at de studerende har været markant mindre motiverede for at studere på deres uddannelse under nedlukningen sammenlignet med for tre år siden. Af figuren fremgår det, at i alt 59 % af førsteårsstuderende i foråret 2021 i meget høj grad eller i høj grad er motiverede for at studere på deres uddannelse. I 2018 var denne andel 77 %. Det svarer til et fald på 18 procentpoint.

Derudover viser figuren, at andelen af studerende, som i mindre grad eller slet ikke er motiverede for at studere, er mere end fordoblet. Andelen er steget til 14 % i 2021 og var i 2018 blot 6 %.

FIGUR 1

”Jeg er motiveret for at studere på min uddannelse”, hhv. marts 2021 og marts 2018

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten og 2017-kohorten.

Note: Udsagn: ”Jeg er motiveret for at studere på min uddannelse”. Til udsagnet var givet følgende svarkategorier: ”I meget høj grad”, ”I høj grad”, ”I nogen grad”, ”I mindre grad” og ”Slet ikke”. I denne figur er andelen, som har svaret ”I meget høj grad” og ”I høj grad” samt ”I mindre grad” og ”Slet ikke”, slået sammen. Spørgsmålet er stillet til de aktive studerende i hhv. foråret 2018 og foråret 2021, som har påbegyndt deres uddannelse i hhv. sommeren 2017 og 2020. Resultaterne er vægtet efter populationen af studerende tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2017 og 2020. N (2018) = 9425. N (2021) = 8.410.

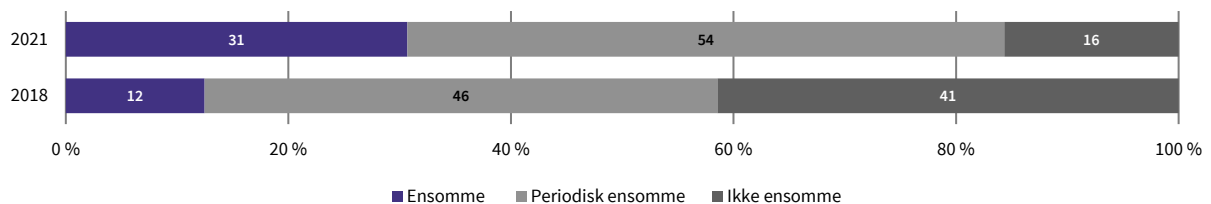
Knap hver tredje studerende er ensom i foråret 2021

Figur 2 viser niveauet af ensomhed blandt førsteårsstuderende i marts 2021 sammenlignet med ensomheden blandt førsteårsstuderende i marts 2018. Det fremgår, at 31 % af de studerende, som startede på en uddannelse i sommeren 2020, kan kategoriseres som ensomme i marts 2021. Hos årgangen af studerende, som startede uddannelse i sommeren 2017, var der i marts 2018 blot 12 % ensomme studerende. Derudover viser figuren, at andelen af studerende, som er periodisk ensomme (se note til figur 2 for uddybning), er steget fra 46 % i foråret 2018 til 54 % i foråret 2021. Det vil altså sige, at det i foråret 2021 er hele 85 % af de studerende, som føler sig ensomme i et eller andet omfang, mens den tilsvarende andel for foråret 2018 var på 58 %. Andelen af førsteårsstuderende, som ikke har følt ensomhed, i foråret efter studiestarten, er dermed faldet fra 41 % i 2018 til blot 16 % i 2021.

Den ensomhed, som vi præsenterer i figur 2, er baseret på tre udsagn om forskellige aspekter af ensomhed (se noten til figur 2), som tilsammen danner et samlet mål for generel ensomhed. EVA har tidligere udgivet en minianalyse om ensomhed, som går mere i dybden med, hvordan de enkelte spørgsmål i ensomhedsmålet ser ud. Den kan findes her: <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/8-nye-studerende-er-ensom>.

FIGUR 2

Studerendes generelle ensomhed i hhv. marts 2021 og marts 2018

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten og 2017-kohorten.

Note: På baggrund af de tre spørgsmål "Hvor ofte føler du dig isoleret fra andre?", "Hvor ofte føler du, at du savner nogen at være sammen med?" og "Hvor ofte føler du dig holdt udenfor?" med de dertilhørende svarkategorier "Ofte", "En gang imellem" og "Sjældent" konstrueres et indeks gående fra 3-9 point, hvor angivelsen af "Sjældent" svarer til 1 point, angivelsen af "En gang imellem" svarer til 2 point, og angivelsen af "Ofte" svarer til 3 point. Studerende, som samlet scorer 3 point, har altså svaret "Sjældent" til alle tre spørgsmål, og de betegnes herefter som ikke ensomme. Studerende, som samlet scorer 7-9 point, betegnes som ensomme. Studerende, som samlet scorer 4-6 point, betegnes som periodisk ensomme. De tre spørgsmål er et udtræk af den såkaldte *UCLA Loneliness Scale*. Udtrækket går ofte under betegnelsen *Three-Item Loneliness Scale (T-ILS)*. Spørgsmålet er stillet til de aktive studerende i hhv. foråret 2018 og foråret 2021, som har påbegyndt deres uddannelse i hhv. sommeren 2017 og 2020. Resultaterne er vægtet efter populationen af studerende tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2017 og 2020. Nogle fordelinger summer ikke til 100 % grundet afrunding. N (2018) = 9425. N (2021) = 8.410.

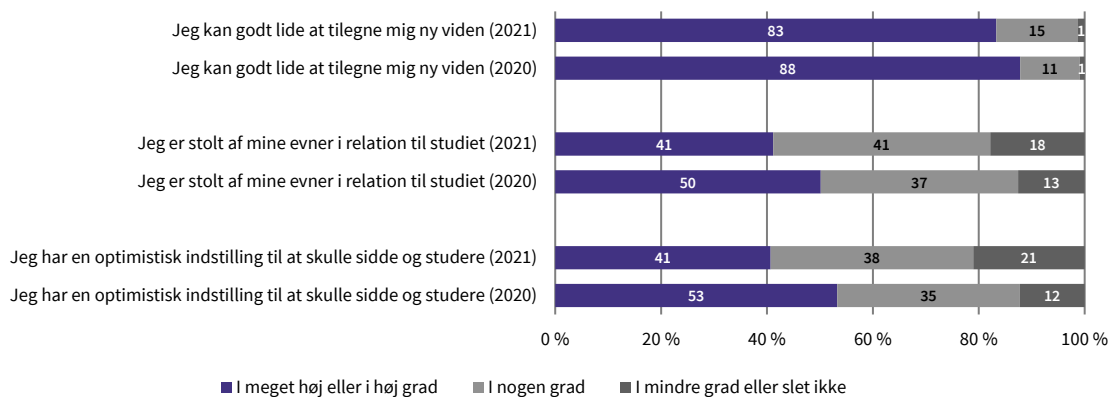
Studerende har i mindre grad haft positive følelser om studiet

Figur 3 viser, at de studerende i mindre grad oplever glæde, stolthed og optimisme i relation til det at studere. Ved alle tre spørgsmål er der sket et fald fra 2020 til 2021 i andelen af førsteårsstuderende, som har svaret i meget høj eller i høj grad til de tre udsagn. I foråret 2021 svarer i alt 83 %, at de i meget høj grad eller høj grad kan lide at tilegne sig ny viden, hvilket er et fald sammenlignet med i foråret 2020, hvor i alt 88 % svarede det samme.

Derudover svarer i alt 41 % af førsteårsstuderende i foråret 2021, at de i meget høj eller i høj grad er stolte af deres evner i relation til studiet, mens samme andel svarer, at de i høj eller meget høj grad har en optimistisk tilgang til at skulle sidde og studere. I foråret 2020 var begge andele højere, da de var henholdsvis 50 % og 53 %. Her er altså tale om fald på hhv. 9 og 12 procentpoint.

FIGUR 3

Studende, som oplever forskellige aspekter af positive studierelaterede følelser i hhv. marts 2021 og marts 2020

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten og 2019-kohorten.

Note: De studerende er blevet spurgt: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Til spørgsmålet var givet følgende svarmuligheder: "I meget høj grad", "I høj grad", "I nogen grad", "I mindre grad" og "Slet ikke". Spørgsmålet er stillet til de aktive studerende i hhv. foråret 2020 og foråret 2021, som har påbegyndt deres uddannelse i hhv. sommeren 2019 og 2020. Spørgsmålene udgør tilsammen en valideret skala til måling af studerendes studierelaterede følelser (se boks om data- og metodegrundlag). Resultaterne er vægtet efter populationen af studerende tilbudt en plads på de videregående uddannelser i hhv. 2019 og 2020. N (2019) = 11.143. N (2020) = 8.410.

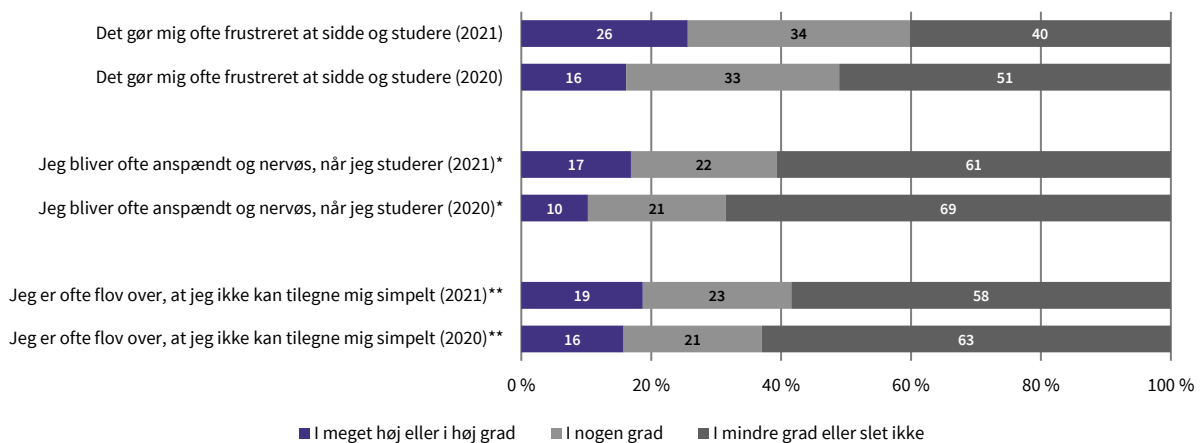
Studerende har i højere grad negative følelser om studiet i 2021

Figur 4 viser, at førsteårsstuderende i 2021 oplever mere frustration, nervøsitet og flovhed i selve studiesituationen sammenlignet med førsteårsstuderende i 2020. I foråret 2021 svarer i alt 26 % fx, at de i høj eller meget høj grad bliver frustrerede, når de sidder og studerer. I foråret 2020 var den tilsvarende andel blot i alt 16 %.

Derudover fremgår det af figuren, at i alt 17 % af førsteårsstuderende i foråret 2020 i høj eller i meget høj grad bliver anspændte og nervøse, når de sidder og studerer, mens 19 % svarer, at de i høj eller meget høj grad ofte bliver flove over ikke at kunne tilegne sig simpelt stof på uddannelsen. I foråret 2020 var begge andelenene lavere, hhv. 10 % og 16 %. Her er dermed tale om stigninger på hhv. 7 og 3 procentpoint.

FIGUR 4

Studerende, som oplever forskellige aspekter af negative studierelaterede følelser i hhv. marts 2021 og marts 2020

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten og 2019-kohorten.

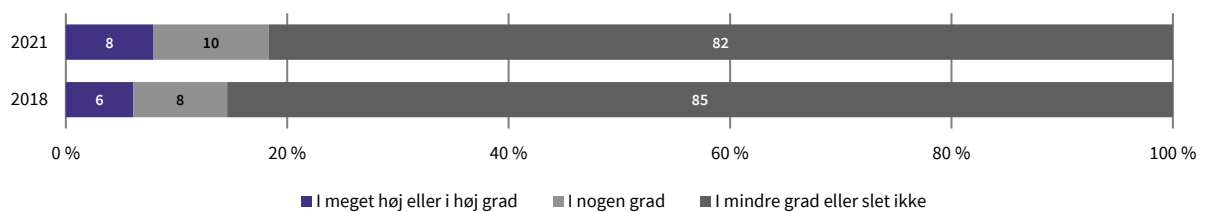
Note: *Jeg bliver ofte anspændt og nervøs, når jeg sidder og studerer; **Jeg er ofte flov over, at jeg ikke kan tilegne mig selv simpelt stof på uddannelsen. De studerende er blevet spurgt: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Til spørgsmålet var givet følgende svarmuligheder: "I meget høj grad", "I høj grad", "I nogen grad", "I mindre grad" og "Slet ikke". Spørgsmålet er stillet til de aktive studerende i hhv. foråret 2020 og foråret 2021, som har påbegyndt deres uddannelse i hhv. sommeren 2019 og 2020. Spørgsmålene udgør tilsammen en valideret skala til måling af studerendes studierelaterede følelser (se boks om data- og metodegrundlag). Resultaterne er vægtet efter populationen af studerende tilbudt en plads på de videregående uddannelser i hhv. 2019 og 2020. N (2019) = 11.143. N (2020) = 8.410.

Lidt flere overvejer at stoppe på deres uddannelse

Figur 5 viser, at lidt flere førsteårsstuderende overvejer at stoppe på uddannelsen i foråret 2021 under nedlukningen sammenlignet med i foråret 2018. Af figuren fremgår det, at i alt 8 % af de studerende i foråret 2021 i meget høj grad eller i høj grad overvejer at stoppe på deres uddannelse. I 2018 lå den andel på i alt 6 %. Ligeledes er andelen af studerende, som i nogen grad overvejer at stoppe på deres uddannelse, steget fra 8 % i 2018 til 10 % i 2021. Andelen af studerende, som i mindre grad eller slet ikke overvejer at stoppe på deres uddannelse, er faldet en smule fra 85 % i 2018 til 82 % i 2021.

FIGUR 5

Studerendes overvejelser om at stoppe på uddannelsen i hhv. marts 2021 og marts 2018

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten og 2017-kohorten.

Note: Udsagn: "Jeg overvejer at stoppe på uddannelsen". Til spørgsmålet var givet følgende svarmuligheder: "I meget høj grad", "I høj grad", "I nogen grad", "I mindre grad" og "Slet ikke". I denne figur er andelen, som har svaret "I meget høj grad" og "I høj grad" samt "I mindre grad" og "Slet ikke", slået sammen. Spørgsmålet er stillet til de aktive studerende i hhv. foråret 2018 og foråret 2021, som har påbegyndt deres uddannelse i hhv. sommeren 2017 og 2020. Resultaterne er vægtet efter populationen af studerende tilbudt en plads på de videregående uddannelser i hhv. 2019 og 2020. N (2018) = 9425. N (2021) = 8410.

Data og metodegrundlag

Analysen bygger på EVA's egne spørgeskemadata indsamlet i 2018, 2020 og 2021. Valget af sammenligningsgrundlag er baseret på, hvornår EVA tidligere har spurgt om de pågældende spørgsmål på samme tidspunkt af året for studerende på tidligere årgange. Alle data i rapporten stammer fra spørgsmål til førsteårsstuderende, som er cirka et halvt år inde på deres studie. Populationen omfatter studerende fra alle videregående uddannelser optaget via KOT i sommeren 2017, 2019 og 2020. Studerende optaget i efteroptaget, udenlandske studerende samt vinterstartere er ikke med i grundpopulationen. De studerende i grundpopulationen har først fået tilsendt et spørgeskema i hhv. august 2017, 2019 eller 2020. Respondenterne har efter studiestarten fået tilsendt endnu et spørgeskema i oktober og i marts. Svarene herfra udgør notatets analysepopulation. Antal besvarelser: N (marts 2018) = 9.702, N (marts 2020) = 9.425, N (oktober 2020) = 10.642, N (marts 2021) = 8.410.

Spørgsmålene om positive og negative studierelaterede følelser kan bruges til at danne to skalaer for hhv. positive og negative studierelaterede følelser. Disse skalaer er tidligere blevet undersøgt i EVA's rapport om studerendes trivsel. Skalaerne er grundigt validerede, og de studerendes score på skalaerne hænger desuden stærkt sammen med deres frafaldsrisiko. Det er muligt at læse mere om både skalavalideringen og sammenhængsanalyserne, som er lavet ift. de studierelaterede følelser, her: <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/studierelaterede-foelelser-paa-videregaende-uddannelser>.

Analyserne er vægtede via propensity score-vægtning for at sikre, at resultaterne afspejler populationen bedst muligt. Vægtningen tager højde for skævheder i repræsentativiteten efter gymnasietype, gymnasiekarakterer, alder, køn, optagelsesprioritet og sektor. Se EVA's udgivelse Sociale forskelle i studerendes uddannelsesforventninger for en uddybende beskrivelse af vægtningsstrategien: <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/sociale-forskelle-studerendes-uddannelsesforventninger>.